

Skladatelská soutěž 2013–14

Předběžný výsledek – část 1 (Emil Vlasák)

Vedle vlastní studiové rubriky jsme s pořadatelem zařadili i několik článků Jaroslava Poláška. V soutěži bylo tak publikováno 47 originálů od 23 autorů ze 14 zemí, mě studie nepočítáme. Celková úroveň je tradičně vysoká, částečně i díky počítačům, ke kterým se ještě vrátím. Na druhé straně ale postrádám jednu, dvě „pecky“ na jasnou první cenu. Celkový pocit je takový, že bych nejraději půlce startovního pole udělil čestná uznání, pokud možno bez pořadí:-). Rozdíl jsou mikroskopické a pokud by čtenář seřadil sklady obráceně, má jistě svou pravdu.

Pár slov k nevyznamenáným skladbám. Začnu malým povzdechnutím: za mých mladých let bylo rozhodování výrazně jednodušší. Když jsem cítil, že studie je slabší, stačilo obvykle chvíli analyzovat a našel se čistý důvod jak se jí „zbavit“. Dnes má každý začínající autor k dispozici elektronického konzultanta velmistrovské síly, což bohužel umožňuje „poslepovat“ dlouhé složité posloupnosti tahů jen na základě malých rozdílů v hodnocení motorů – bez hlubšího pochopení pozice. Vyvrátit se obvykle nedají (často ani dokázat:-), ale klasický lidský řešitel se nemá čeho chytit a skladbu znechuceně odloží. Občas nechápu smysl, proč bylo takové počítačové zvičení vůbec publikováno a ptám se slovy Davida Gurgenidze: „Gdě krasota?“

Jeden z nejvýraznějších nápadů soutěže je tah 9.Dh8+!! ze studie č. 100/2013 M. Hlinka & L. Kekely; jde však jen o vylepšení předehry korektní studie, která už má z původní soutěže 2. cenu. Lepší dát nemůžu, takže po dohodě s autorem nehodnotíme. Skladbu Akobia č. 100/2014 jsme vyvrátili při korekturách časopisu v předvečer publikace a následně v noci přišla mailem zpráva o autorově úmrtí. Studie po ubránění prvního tahu (navrhl J. Polášek) je poměrně zajímavá, ale vyznamenání mi nepřipadá férově vůči dalším účastníkům, kteří analyzovali lépe. Studii A. Skripnik & M. Hlinka č. 101/2014 jsem původně zamýšlel vyznamenat, ale při podrobnějším zkoumání jsem zjistil, že závěrečnou věžovou koncovku zpracoval Gurgenidze v letech 1987 a 2005. A teď už k vyznamenáným skladbám.

1. cena – Peter Krug (Rakousko), č. 53/2014

9 Po zajímavé vstupní hře přiměřené složitosti vzniká koncovka D2PxDP, která už dnes jde přezkoušet Lomonosovem. Její obsah je studiový, černý se drží vtipnými patovými motivy a bílý musí k výhře nečekaně postavit střelce.

1.h6 Musí hrát rázně, aby postoupil pěšce neztratil, například 1.g6? Kxh5. Po zdánlivě aktivním 1.Dg6!! Jf2+ 2.Kg2 Dd2 3.Kg1 Dd4 by bílým chyběl důležitý tah 4.De1. **1...gxh6** Obranu 1...Jf2+ 2.Kg1 Dd4 řeší právě zmíněné 3.De1 Kg3 (3...Kxg5 4.Dxf2) 4.h7. **2.g6!** Nestačí lákavé 2.gxh6? pro 2...Dd6! a matová hrozba 3.Df5 má vyvrácení 3...Jf2+ 4.Kg1 Dxh6 5.Kxf2 Db6+ 6.Ke2 Df2+ 7.Kxf2 pat. K ničemu nevede ani 5.De5 Dg6+ 6.Kh2 Jg4+ 7.fxg4 Dxg4 nebo 3.De4+ Kg5 4.Kg2 Dd2+ 5.Se2 Jc3. **2...Jf2+** Tady už Dd6 nestačí pro 3.Dc2 – chybí tah Dh6 – 3...Je3 4.De4+. **3.Kg1!** 3.Kh2 Dd6+ 4.Kg1 Dg3+ 5.Sg2 Jh3+ 6.Kh1 Jf2+ nebo 3.Kg2 Dd2 4.Kg1 De3 nebo 4.Se2 Dxe2 5.Df1 De5 6.Dxf2+ Kh5. **3...Jh3+** 4.Sxh3 4.Kh2 Dd2+ 5.Sg2 (5.Kh1 Kg3) 5...Jf4 6.Dg1 Jxg6. **4...Dxh3 5.Db2!** Tichý tah značné síly. Po obdobjím 5.Dc2? Dd7! by nešlo g7. K ničemu nevede ani 6.f4 Kh5 7.f5 Dd4+. **5...Dg3+** 6.Dg2 De1+ 7.Kh2 h5! V těžké situaci nehází flintu do žita a buduje patový domeček, který by zafungoval okamžitě po 8.g7? Dg1+! **8.Dh3+! Kg5 9.g7 Dd2+ 10.Dg2+ Kh4!** A závěrečná pointa **11.g8S!** a vyhraje, zejména **11...Df4+ 12.Kh1 Dc1+ 13.Dg1 Dxg1+ 14.Kxg1 Kg3 15.Sd5** – proto nestačilo postavit jezdce.

2. cena – M. Hlinka & O. Mihalčo, č. 101/2014

10 Typicky hlinkovské dobrodružství na téma silných pěšců. Zajímavou hru s řadou tichých tahů a pěkných motivů zakončuje efektní oběť věže. Vysoká technika umožnila složit skladbu prakticky bez braní a bez duálů. Úplné dokonalesti překážejí jen různá vyvrácení tahu e3 v různých odbočkách, vnášející do logiky studie určitou nepřehlednost. Dokonce i v hlavní variantě po tazích 3...g2 a 3...h3, považovaných autory za rovnocenné, se černý s tahem e3 musí vypořádat odlišným způsobem.

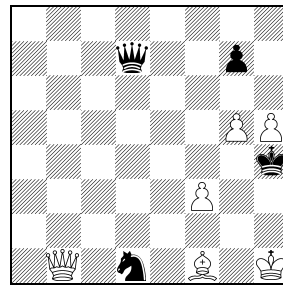
1.Jb3+ Ka2! Černý král se vyhýbá b-sloupci, kde by umožnil pozdější rozehrání jezdce se šachem: 1...Kb1 2.Vxh4 g2 3.Jd2+ nebo 1...Kb2 2.Jxc5 Sc8+ 3.Kb5 g2 4.Jd3+ Kc2 5.Vg7 h3 6.Jf2. **2.Jxc5** Ale ne 2.Vxh4 Sc8+ 3.Kb5 Kxb3 4.Kxc5 g2 5.Vb4+ Kc2. Černý střelec musí nyní uvolnit cestu pěchotě, a to vede ke dvěma výsoce zajímavým variantám:

A) Ta jednodušší je **2...Sf1 3.Vxh4** Ale ne 3.Jd3? g2 4.Vg7 h3 5.Jf2 h2 6.Vxg2 Sxg2 7.e4 Kb3 8.e5 Kc4 9.e6 Kc5 10.e7 Sc6 11.Jh1 Kd6 12.Kb6 Se8 13.Jg3 Kxe7 14.Kc5 Kf6. **3...g2 4.Va4+!** Jistě ne 4.Vg4 Sxe2+. **4...Kb1 5.Vb4+ Kc2 5...Kc1 6.Jd3+ Kd2 7.Vg4. 6.Vg4!** Sxe2+ 7.Jd3!! Krásný motiv! **7...Sxg4 8.Je1+**

B) **2...Sc8+!** Za zmínku stojí 2...g2?! 3.Vg7 Sc8+ 4.Ka5! jako v řešení, ale také 4.Kb6! **3.Ka5!** Také bílý král se formálně vyhýbá b-sloupci a i v tomto případě vlastně nejde o sloupec, ale o minová pole na něm. **3.Kb6?** nebo **3.Ka7?** jde do šachu budoucí dámy ve variantě 3...h3! (3...g2 4.Vg7 h3 5.e3 Kb1 6.Je4 Sb7 7.Kxb7) 4.e4 g2 5.Vg7 Kb1! 6.Ja4 h2 7.Vxg2 h1D 8.Jc3+ Kc1 a nevyhází 9.Vg1+?? Dxg1 šach! „Nepřijemný“ tah 4.e3 vyvrací tempo 4...Sf5! 5.Vh8 g2 6.Vg8 Kb1 7.Ja4 Sd3, ale ne okamžitě 4...g2? 5.Vg7 Kb1 6.Je4 Sb7 7.Kxb7 to je výhoda postavení bílého krále na b6 7...h2 8.Vxg2 h1D 9.Vg4.

Peter Krug

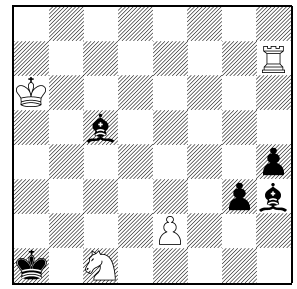
1. cena

9 bílý vyhraje 6+4

M. Hlinka & O. Mihalčo

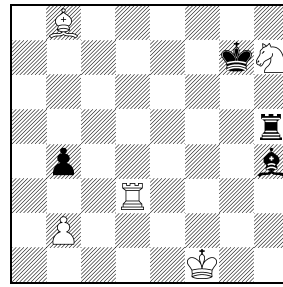
2. cena

10 bílý remizuje 4+5

Martin Minski

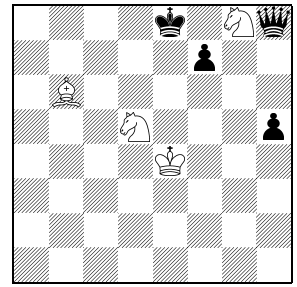
3. cena

11 bílý vyhraje 5+4

Andrzej Jasik

4. cena

12 bílý vyhraje 4+4

Druhý tah na sloupec 3.Kb5? jde do šachu střelce: 3...g2 4.Vg7 h3 5.e4 (5.e3 Kb1! 6.Je4 Sb7!) 5...Kb1! 6.Ja4 Sd7+! a vyhraje, např. 7.Kb4 Sxa4 8.Kxa4 h2 3...g2 Tah 3...h3 4.e4! g2 5.Vg7 vede do hlavní varianty, 4.e3 Sf5! už známe. **4.Vg7 h3 5.e4!** Hraje se o tah h2. Krátký tah pěšcem je i tady slabší, ale důvod je složitější. 5.e3? Kb1! 6.Je4 (6.Ja4? Se6 7.Jc3+ Kc2 – a tady chybí možnost Jd5 – 8.Je2 h2 9.Vxg2 h1D 10.Jd4+ Kd1 11.Ve2 Sf5) 6...Sb7! 7.Vxb7+ Ani brání se šachem nepomáhá! 7...Ka1 8.Vg7 h2 9.Vxg2 h1D 10.Vg4 Dd1! 11.Vf4 De1+! 12.Ka4 Dxe3. **5...Kb1!** **6.Ja4!** 6.Jd3 h2 7.Vxg2 h1D. **6...Kc2!** 6...Se6 7.Jc3+ Kc2 8.Jd5, 6...h2 7.Vxg2 h1D 8.Jc3+ Kc1 9.Vg1+! Dxg1 10.Je2+. **7.Jb6!** 7.Vg3 Kc1 8.Jc3 Kd2 9.e5 Ke1 10.Je4 Kf1 11.e6 Sxe6 12.Jg5 h2, 7.Jc5 Kc3. **7...Se6 8.Jd5 Kb1!** Switchback je nejnadejnější pokus o výhru: 8...Kc1 9.Vxg2! hxg2 10.Jf4 g1D 11.Je2+ nebo 8...Sxd5 9.exd5 Kc1 10.d6. **9.Jc3+ Ka1!** A další switchback nutí bílého najít efektní záchranu. **10.Je2 Sc4 11.Vxg2!!** 11.Jg1? h2. **11...hxg2 12.Jg1 remis.**

3. cena – Martin Minski (Německo), č. 37/2013

11 Klasicky čistá studie s řadou efektních úderů a protiúderů.

Jak osvobodit jezdce? Dáme šach 1.Vd7+ s myšlenkou, že po 1...Kg8 přijde krásný motiv 2.Sg3! a bílé figury se uvolní: 2...Vf5+ 3.Kg2 Sxg3 4.Kxg3. Černý je ale rafinovanější **1...Kh8!** **2.Jf8 Vf5+** **3.Kg2!** Smysl tohoto tahu se ukáže na konci řešení. **3...Vxf8 4.Se5+** Nyní se hra větví na dvě hezké varianty.

A) 4...Sf6 5.Vd8! Známé, ale vždy působivé. **5...Kg7 6.Vxf8 Sxe5 7.Vf2!** a vyhraje. To funguje jedině s králem na g2.

B) 4...Kgh8 5.Vg7+ Kh8 6.Vg5+! Ale ne 6.Vg4+ Sf6 7.Sxf6+ Vxf6 8.Vxb4 Kg8. **6...Kh7 7.Vh5+ Kg6 8.Vxh4 a vyhraje.**

4. cena – Andrzej Jasik (Polsko), č. 39/2013

12 Studie s klasickým bojem tří figur proti dámě vhodná pro řešitelské soutěže. **1.Jgf6+ Kf8 2.Sd4 Dh6 3.Jf4!** Zugzwang. Ale ne 3.Jd7+ Ke8 4.J5f6+ Kd8 5.Sb6+ Kc8. **3...h4 4.Kf3!** 4.J4h5? Dg6+. **4...h3 5.J4h5! Dc1 6.Sc5+ Dxc5 7.Jd7+ Ke7 8.Jxc5 a vyhraje.**

5. cena – M. Hlinka & L. Kekely, č. 9/2014

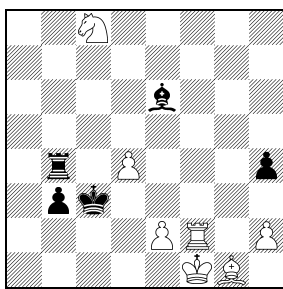
13 Michal Hlinka vyrábí studie s vazbovými paty prakticky na běžícím pásu. Často musí jít na značné konstrukční ústupky, ale tady je pozice – až na trochu zvláštní postavení Sg1 – rozehrána velmi přirozeně.

1.Jd6 Slabě je 1.Vf3+ Kc2 2.e4 b2 3.Vf2+ Kd3 4.Vxb2 Vxb2 5.Jd6 Sh3+ 6.Ke1 Vb1+ 7.Kf2 Vf1 mat. **1...b2 2.Je4+ Kxd4** Král musí chtít nechtě do baterie: 2...Kc4 3.Jd2+ nebo 2...Kc2 3.e3+ Kc1 4.Jd2. **3.Jd2 3.e3+ Ke5 4.Vxb2 Vxb2 5.Jg5 Sc4+ 6.Ke1 Ve2+** **3...b1D+** Nestačí 3...Sh3+ 4.Ke1 b1D+ 5.Jxb1 Vxb1+ 6.Kd2 Vxg1 7.Vf4+ Ke5 8.Vxh4. **4.Jxb1 Vxb1+ 5.Kg2 h3+!** Snadné je pro bílého 5...Sd5+ 6.Kh3 Vxg1 7.Kxh4 Vg8 8.Vf4+ Se4 9.Vg4. **6.Kh1!** Po 6.Kf3? Vxg1 7.e4 Ke5 8.Ke3 Va1 s technickou výhrou. **6...Sd5+ 7.e4!** Ale ne 7.Vf3+ Ke5 8.e4 Kxe4! **7...Sxe4+ 8.Vf3+! 8.Vg2+? Vxg1+ 9.Kxg1 hxg2. 8...Kd5 pat** nebo 8...Vxg1+ 9.Kxg1 Sxf3 poziční remis.

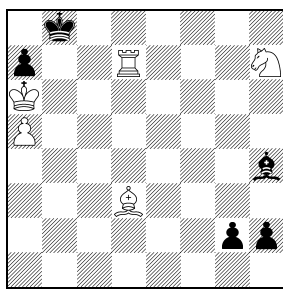
Pečlivý analytik se možná vrátí k sedmému tahu, ale pozice drží v obou variantách 7...Sb7 8.Vf1+ Kc4 9.Vc1+ Kd3 10.Ve1 Vb2 11.Sa7 Sxe4+ 12.Kf1 Vg2+ 13.Kf1 Vxh2 14.Ve3+ nebo 7...Kxe4 8.Vd2 Sb7 9.Vd5 (9.Vd7) 9...Kf3 10.Vd7 Kf4+ 11.Vxb7 Vxb7 EGTB.

Speciální cena – Jaroslav Polášek, článek 2/2014

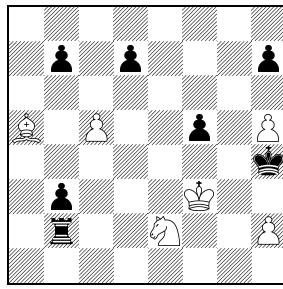
14 Tahle pozice perfektně shrnuje výzkumy staré Matoušovy studie z Československého šachu 1974, kde se objevily nekorektnosti, a také

M. Hlinka & Ľ. Kekely
5. cena

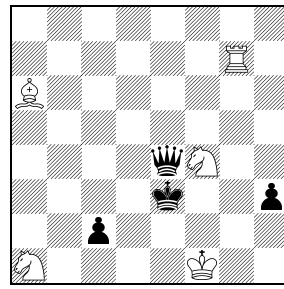
13 bílý remizuje 7+5

Jaroslav Polášek
speciální cena

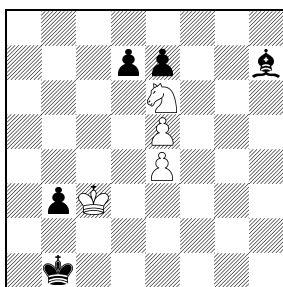
14 bílý remizuje 5+5

Vladislav Tarasjuk
3. čestné uznání

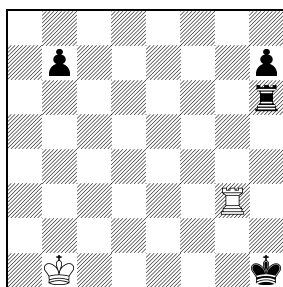
17 bílý vyhraje 6+7

Anatolij Skripnik
4. čestné uznání

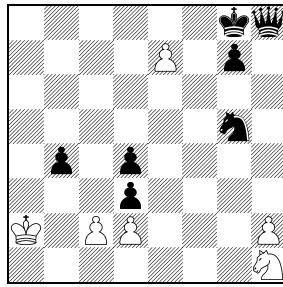
18 bílý remizuje 5+4

Pavel Arestov
1. čestné uznání

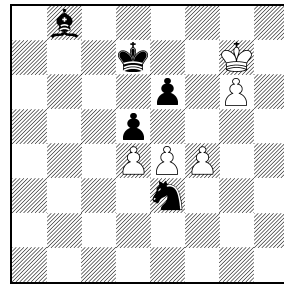
15 bílý remizuje 4+5

R. Becker & I. Akobia
2. čestné uznání

16 =, dvojník +čPb2 2+4

J. Fomičev & M. Hlinka
5. čestné uznání

19 bílý vyhraje 6+7

Jaroslav Polášek
spec. čestné uznání

20 bílý remizuje 5+5

možnost spojit efektní paty s novými jemnostmi v koncovce nestejných střelců. **1.Jf6!** Zbavuje se jezdc kvůli patu a současně překrývá důležitou šestou řadu jako u Matouše. **1...Sxf6 2.Sf5! g1D** Po 2...Kc8 3.Vd2+ Kc7 4.Vd7+ Kc6 5.Se4+ Kxd7 6.Sxg2 Sd4 7.Kb5 Kd6 8.Kc4 – tempo – 8...Ke5 9.a6! remis. **3.Vb7+ Ka8 4.Se4!** A následuje ohňostroj patů **4...h1D 5.Sd5! Dxd5 5...Df1+ 6.Vb5+ Dxd5 pat. 6.Vb8+ Kxb8 pat.** nebo **4...h1S 5.Sc6! Sxc6 5...Df1+ 6.Vb5+ Sxc6 pat. 6.Vb8+ Kxb8 pat.** A nejde podobně překrýt sloupec g? Rařinovanou svůdnost **1.Jg5!** **Sxg5 2.Sf5** vyvrací 2...Kc8! **3.Vd2+ Kc7 4.Vd7+ Kc6 5.Se4+ Kxd7 6.Sxg2 Se3 7.Kb5 Kd6 8.Kc4 Ke5 9.Kd3 Kf4,** kde o výhře černého rozhoduje překvapivě posunutí pozice střelce o jediné pole!

1. čestné uznání – Pavel Arestov (Rusko), č. 38/2013

15 Pěkný kousek do řešitelských soutěží!

1.Jc5 Jinak uteče pěšec b2. **1...Sg8 2.e6!** Krásná pointa! Po automatickém tahu **2.Jxb3? Sxb3 3.Kxb3 e6** černý poměrně snadno vyhraje. **2...Sxe6 3.Jxb3 Sxb3 4.Kxb3** Překvapující paradox, bez pěšce e5 se bílý zachrání! **4...Kc1 4...e6 5.e5!** nebo **4...d6 5.Kc4 Kc2 6.Kd5 Kd3 7.e5. 5.Kc3 Kd1 6.Kd3 Ke1 7.e5! Kf2 8.e6** Nebo **8.Ke4 Kg3 9.e6. 8...d6 9.Ke4 Kg3 10.Kf5 Kf3 10...d5 11.Ke5 Kg4 12.Kxd5 Kf5 13.Kd4 Kxe6 14.Ke4. 11.Kg6 d5 12.Kf7 d4 13.Kxe7 d3 14.Kf7 remis.**

2. čestné uznání – R. Becker & I. Akobia (USA & Gruzie), č. 101/2013

16 Tak takhle má vypadat analytická studie. Není snadné rozebrat všechny jemnosti zdánlivě jednoduché pozice, ale když si řešitel dá tu práci, je nakonec – na rozdíl od theoretické koncovky – odměněn zvláštním zážitkem. Tady jde o rytmicky opakovaný pohyb materiálu spojený se vzájemnými zugzwangy. To se týká hlavně pozice A.

Ta druhá se sice k obsahu docela hodí, ale její plné pochopení už je na mezi lidských možností. To dokazuje i závěr, kde vedle autory uvedených patů může bílý beztržně manévrovat a pořádkem dříz remizu.

A) 1.Vb3 1.Vg7 Vb6+. 1...b6 2.Vg3 Vh5 3.Vb3 3.Vg4 Vb5+ 4.Kc2 Vc5+ 5.Kd3 h5. 3...Vh6 3...b5 4.Vg3 Vh4 5.Vg5 (5.Vb3? b4 6.Vg3 h5) 5... b4 (5...Vb4+ 6.Kc2 Vc4+ 7.Kb3) 6.Kc2 h6 7.Vg6 h5 8.Vg5 Vh3 9.Kd2 (9.Kd1) 9...b3 10.Kc1 Vh2 11.Kb1 h4 12.Vg4 h3 13.Vg3 b2 14.Ka2. **4.Vg3 Kh2 5.Vg4! Vzájemný zugzwang, ale ne 5.Vg5? Kh3 vzájemný zugzwang 6.Kb2 Kh4 7.Vg1 Vh5 a černý se uvolní: 8.Kb3 Vb5+ 9.Kc4 Vc5+. **5...Vh5 6.Vb4 Vh6 7.Vg4 Kh3 8.Vg5!** Vzájemný zugzwang. **8... Kh4 9.Vg2** Vzájemný zugzwang. **9...Vh5 10.Vb2** Jedna z point skladby – pole pro útok věže není zablokované králem. **10...Vh6 11.Vg2 Kh5 11... Vh5 12.Vb2 b5 13.Vg2 h6 14.Vg6. 12.Vg7 b5 13.Kb2 remis,** například **13...Kh4 14.Kb3 Vh5 15.Kb4 h6 16.Vg6 Kh3 17.Vg1.****

B) Dvojník (+čPb2) – sedmikamenáč je na pochopení náročnější. 1.Vg7! 1.Vb3 b6 2.Vg3 Vh5! vzájemný zugzwang 3.Vg4 Vh2! vzájemný zugzwang 4.Vg5 h5 vzájemný zugzwang 5.Vg3 b5 6.Vg5 b4 7.Vg3 Vh4 8.Ka2 b1D+ 9.Kxb1 Kh2 10.Vg5 Vh3 11.Kb2 Kh1 nebo 5.Ka2 b5! 6.Kb1b4 7.Vg3 Vh4 8.Ka2 b1D+ 9.Kxb1 Kh2. **1...b6 1...b5 2.Vb7 Vh5 3.Vg7 Vh4 4.Kxb2 h5 5.Vg5 b4 6.Kb3 (6.Kc2) 6...Kh2 7.Ka4 (7.Kc2). 2.Vg5! Vzájemný zugzwang. Jiné možnosti jsou slabší: **2.Kxb2 Vh5** a černý se uvolní 3.Kb3 Vb5+ 4.Kc4 Vc5+ 5.Kd4 h5 nebo 2.Vg4 Vh2! 3.Vg5 h5 4.Vg3 b5 5.Vg5 b4 6.Vg3 Vh4 7.Vg5 Vh3 8.Kxb2 Kh2. **2...Vh2 3.Vg4** Vzájemný zugzwang. **3...Vh5 4.Vg3 Vh2 4...Vh4 5.Kxb2 Kh2 6.Vg5. 5.Vg4 h6 6.Vg6 h5 7.Vg5 h4 8.Vg4 b5 8...h3 9.Vg3 b5 10.Ka2 b4 11.Kb1. 9.Ka2 b4 10.Kb1 b3 11.Vg1 (g3) Kxg1 (hxg3) pat,** ale také **11.Vf(e,d,c,b)4 Vh3 12.Vg4!** a černý nemůže pozici zesílit.**

3. čestné uznání – Vladislav Tarasjuk (Ukrajina), č. 63/2014

17 Matový útok s patovou obranou a efektními motivy za obě strany; zkušenější řešitel hraje ovšem většinu tahů skoro automaticky.

Po **1.Jf4?** nehraje černý **1...Kg5? 2.h4+ Kh6 3.c6! bxc6 4.Sb4,** ale **1... Vf2+! 2.Kxf2 b2 3.Kf3 Kg5 4.Sd8+ Kh6 5.Se7 Kg7 6.Sf6+ Kxf6 7.Jd5+ Ke5 8.Jc3 Kd4 9.Jb1 Kxc5.** Proto je třeba tahy bílého přehodit **1.c6! bxc6 2.Jf4 Vf2+! 2...Kg5 3.h4+ Kh6 4.Sb4 Kg7 5.Sc3+ 3.Kxf2 b2 4.Kf3 Kg5 5.h4+ Kh6 6.Sb4** Ještě není konec, černý má patové možnosti. **6... c5! 7.Sxc5 d6! 8.Sxd6 Kg7 9.Se5+ Kh6 10.Je6!** A to je konec nadějí. **10... b1D 11.Sg7+ Kxh5 12.Jf4+ Kxh4 13.Sf6 mat.**

4. čestné uznání – Anatolij Skripnik (Rusko), č. 41/2013

18 Studie má velmi pěkný závěrečný motiv, ale vedlejší varianty jsou pro řešitele bez počítače špatně stravitelné. **1.Jd5+!** Bílý má dokonce formální materiální výhodu, ale jeho figury nejsou pro boj s pěšci dobře sehrané. Černý ihned získá materiál a jedinou výhodou bílého je volba, co obětovat. Po lákavém **1.Jxc2?** vyhrájí obě strany, například **1... Dxc2 2.Jd5+ (2.Jxh3 Db1+ 3.Kg2 Db2+) 2...Kd4 3.Jb4 Dd1+ 4.Kf2 Kc3** nebo **1...Kxf4 2.Je1 h2 3.Jg2+ Kf5 4.Vh7 Df3+ 5.Ke1 Dxc2,** všude je ovšem mnoho vedlejších variant. **1...Dxd5** Nebo **1...Kf3 2.Jb3 c1D+ 3.Jxc1 h2 4.Se2+ Dxe2+ 5.Jxe2 h1D+ 6.Jg1+ 2.Jxc2+ Kd2!** I tady se řešitel bez počítače natrápí variantami typu **2...Kf4 3.Je1 h2 (3... Dd4 4.Vf7+ Kg3 5.Vf3+ Kh4) 4.Jg2+ Kf5 5.Je3+ Ke4 6.Jxd5 h1D+ 7.Kf2. 3.Vg3!** Obtížně viditelný tichý tah v taktickém chaosu **3.Kg1 Dc5+ 4.Kh2 Dxc2 5.Vg3 Ke1+** nebo **3.Je1 Dh1+ 4.Vg1 De4.** Po tahu v textu nejde **3...Kxc2 4.Sd3+ Kd2 5.Vxh3,** černý proto nejdříve pěšce pokryje **3...Dh1+ 4.Kf2 Kxc2** Snadnější je **4...Dh2+ 5.Kf3 Kxc2 6.Kg4 Dg2 7.Sd3+ Kd2 8.Kh4. 5.Sd3+!** A to je zajímavá finálová pointa. Po **5.Sf1? h2 6.Vg2 Kd2 – vzájemný zugzwang – 7.Vg7 Dxf1+** by černý zvítězil. **5...Kd2 6.Sf1 h2 7.Vg2 Kc3 8.Se2 remis,** například **8...Kc2 9.Sf3 Kd2 10.Kg3+ Ke3 11.Ve2+.**

5. čestné uznání – J. Fomičev (Rusko) & M. Hlinka, č. 10/2013

19 Dáma je jemně přivedena na pole, kde umožní známou vidlovou kombinaci. **1.e8D+ Kh7 2.Dh5+ Kg8 3.Dxg5 Dxh2 4.Jg3 dxc2 5.Kb2** K ničemu nevede **5.Dd5+ Kh7 6.De4+ g6 7.De4+ Kh6 8.Df8+ Kh7. 5...b3 6.Jh5!** I tady je šachování předčasné: **6.Dd5+ Kh7 7.De4+ g6 8.Je2 c1D+ 9.Kxc1 Dc7+ 10.Kb2 Da5 11.Kxb3 Dxd2. 6...Dc7** Nebo **6...c1D+ 7.Kxc1 Dc7+ 8.Kb2 Dc2+ 9.Ka3 Kf7 10.Dxg7+ 7.Jf6+ Kf8 7...Kf7 8.Dxg7+ 8.Dc5+!** a vyhraje.

Spec. čestné uznání – Jaroslav Polášek, článek 6/2014

20 Z několika předělávek paradoxní Rétioho pozicní remizy mi tahle případá nejlepší; přidány jezdec plní hned několik zajímavých funkcí a složitost je přiměřená i pro lidské řešení. **1.Kh8!** Po jiných tazích přijde dxe4 a jezdec stihne s tempem zadržet bílého pěšce, např. **1.Kf8? dxe4 2.g7 Jf5 3.g8D Sd6+ 4.Kf7 Jh6+** nebo **1.Kf6? dxe4 2.g7 Jd5+; 1.Kh7 dxe4 2.g7 Jd5 3.g8D Jf6+. 1...Jf5!** Bez tohoto silného tahu by černý mohl i prohrát, například **1...Sa7? 2.g7 Sxd4 3.e5** nebo **1...Jg4? 2.g7 Jh6 3.e5 Ke7 4.Kh7 Kf7 5.Kxh6 Kg8 6.Kg6 Sc7 7.Kf6. 2.exf5 Sa7 3.f6 Sxd4 4.Kg8! 4.Kg7 Ke8. 4...Sxf6 5.Kf7!** Ale ne **5.Kf8? e5! 6.Kf7 exf4 7.Kxf6 f3 8.g7 f2 9.g8D f1D+ 10.Ke5 De2+ 11.Kd4 Dc4+ 12.Ke3 d4+** a vyhraje. **5...Sc3 6.Kf8!!** Rétioho paradoxní pozicní remiza, černí pěšci se prostě nehnu dopředu. **6...Kd6 7.Kf7 Sh8 8.Kg8 Sf6 9.Kf7 Sc3 10.Kf8.** Kompletní rozsudek v pgn i pdf naleznete na našem webu v sekci studie <http://www.sach.cz/index.php?p=studie> *Dokončení v příštím čísle*

Skladatelská soutěž 2013–14

Předběžný výsledek – dokončení z č. 2/2015

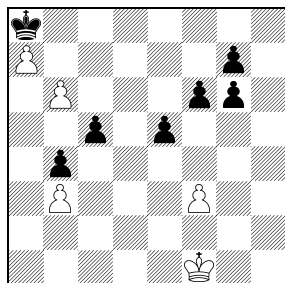
Spec. čestné uznání – J. Polášek & L. Sedlák, článek 7/2014

21 Vydařené rozehrání staré Sedlákovy studie. **1.Ke2 e4!** Uvolňuje pěšce g, jinak by bílý král včas došel ke svým pěšcům na dámském křídle. Např. 1...f5 2.Kd3 e4+ 3.fxe4 fxe4+ 4.Kxe4 c4 5.bxc4 b3 6.Kd3 s dalším c5. **2.fxe4 g5 3.Kd3 g4 4.e5!** Smysl tohoto tematického tahu bude vidět na konci řešení. **4...fxe5 4...g3 5.e6. 5.Kc4 g3 6.Kd5!** Doplněk předchozího plánu, i Pc5 musí zůstat naživu! **6...g2 7.Kc6 g1D 8.b7+ Kxa7 9.Kc7** Pointa. Černý má dámu navíc, je na tahu, ale přesto nezabrání porážce. **9...Dg6** Po 9...c4 10.b8D+ Ka6 vyhraje např. 11.Db7+ Ka5 12.Dd5+ Ka6 13.Dc6+ Ka5 14.Da4 mat. **10.b8D+ Ka6 11.Da8+ Kb5 12.Da4** mat.

Spec. čestné uznání – Vladislav Tarasjuk (Ukrajina), č. 62/2014

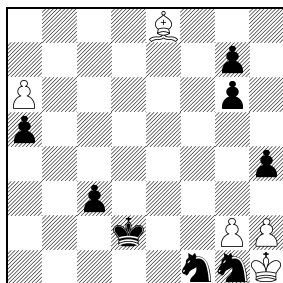
22 Motiv nebrání pěšce v prvním tahu je velmi efektivní, ale bohužel finále bylo mnohokrát zpracováno a to i samotným autorem. Pomalé je 1.a7? c2 2.a8D c1D 3.Dd8+ Ke1 4.Dxh4+ Kd1 5.Sa4+ Kd2 6.Dd4+ Ke1 7.Dxg1? Df4, proto bílý raději brání postupu pěšce. Přirozené 1.Sxg6 Je2 2.a7 c2 3.Sxc2 Kxc2 4.a8D Jfg3+ 5.hxg3 hxg3 6.Dxa5 Kd3 7.Dg5 g6 končí pozici remizou, kterou první zpracoval Leick 1927 a dále Hašek, Iljin, Michailov, Pogosjanc, Gurgenzidze i samotný Tarasjuk. 8.Dh6 (nesmí nechat přiblížit krále 8.Dxg6+ Ke3) 8...Kc2! 9.Dg5 Kd3! Odtud už plyne správný postup **1.Sa4!! Je2 2.a7 c2 3.Sxc2 Kxc2 4.a8D Jfg3+ 5.hxg3 hxg3 6.Dxa5 Kd3 7.Dg5** Zugzwang. 7...Kc2 7...Ke4 8.Dd2. **8.Dd5** a vyhraje, např. 8...g5 9.Dd6 g4 10.Dd5.

J. Polášek & L. Sedlák
spec. čestné uznání

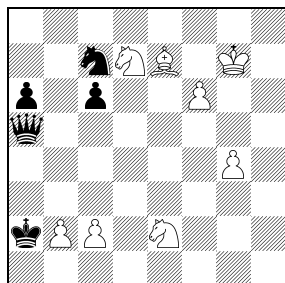
21 bílý vyhraje 5+7

Vladislav Tarasjuk
spec. čestné uznání

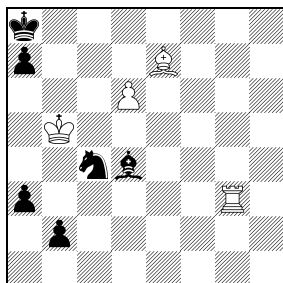
22 bílý vyhraje 5+8

Andrzej Jaski
pochvalná zmínka

23 bílý vyhraje 8+5

A. Karaca & I. Aliev
pochvalná zmínka

24 bílý remizuje 4+6

Pochvalné zmínky udělují bez pořadí a jsou seřazeny abecedně.

Pochvalná zmínka – Andrzej Jaski (Polsko), č. 40/2013

23 Hezky dominace, vstupní hra se ale moc nepovedla. **1.Jc5 1.f7 Je6+ 2.Kf6 Dg5+ 3.Kxe6 Dg4+ 4.Kd6 Dg6+ 1...Je8+ 1...De1 2.Jc3+ Ka1 3.g5 De5 4.J3e4** vypadá vyhraně. **2.Kg8! Jxf6+ 3.Sxf6 Dxc5 4.Jc3+ Ka1 5.b3! Da5 6.b4!** a vyhraje.

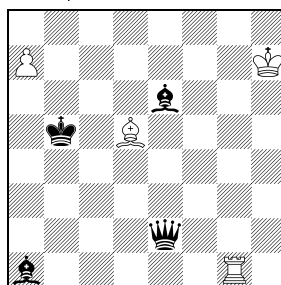
Pochv. zm. – A. Karaca & I. Aliev (Turecko & Ázerbájdžán), č. 52/2014

24 Jezdec kryje patové pole b5 ze tří míst, ale jen jeden z patů je čistý. Pozici remiza po 6...Sd8 není plinohodnotná. **1.Ka6! b1D 2.Vg8+ Db8 3.Vxb8+ Kxb8 4.d7 Sb6 5.Sd6+! 5.Sxa3? Kc7. 5...Ka8 5...Jxd6 6.d8D+ Sxd8 pat. 6.Sxa3 Je5 6...Jxa3 7.d8D+ Sxd8 pat; po 6...Sd8 např. 7.Sc5 Jb6 8.Sd4 Kb8 9.Se5+ Ka8 10.Sd4, ale i 7.Sc1/b4/f8 nebo dokonce 7.Sd6. 7.d8D+! 7.Sc5 Jxd7. 7...Sxd8 8.Sc5 Jc6 9.Sxa7! Jxa7 pat.**

Pochvalná zmínka – Martin Minski (Německo), č. 54/2014

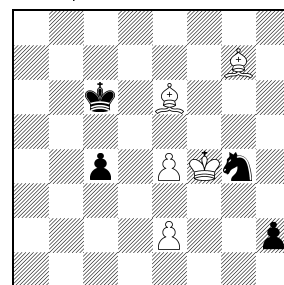
25 Zajímavá protihra černého (2...Db2!) narazí na sérii přesných mezišachů, kterými se bílý zázračně vykroutí z kritické situace. Chybí ale výraznější pointa a závěr jde vyloženě do ztracena. **1.Vg5! 1.Sc6+? Kb6! 1.Vb1+? Kc5! 2.Vxa1 Sxd5 3.Va5+ Kb6 4.Vxd5 De4+ 1...Sf5+! K ničemu nevede 1...Dh2+ 2.Kg6 Dh8 3.Se4+! 2.Vxf5 Db2! 3.Sf3+! Kb4** Druhá hlavní varianta je 3...Kb6 4.a8J+! Ka6 5.Jc7+ Ka7 6.Va5+ Kb6 7.Vb5+. Nestačí ani 3...Kc4 pro 4.Se2+! Dxe2 5.a8D. **4.Vf4+!!** Tematická svůdnost je 4.Vf7?! Dh8+ 5.Kg6 Dg8+ 6.Kh6 Sd4!! 7.a8D Se3+. **4...Kc5 5.Vf7!** Teď už je tato obrana dostatečná. **5...Dh8+ 6.Kg6 Dg8+ 7.Kh6 Sd4! 8.Vf5+!** Poslední ze série mezišachů zachraňuje situaci. **8...Kb4 9.a8D Se3+ 10.Kh5 Dh7+ 11.Kg4** a černý nemůže vyhrát.

Martin Minski
pochvalná zmínka

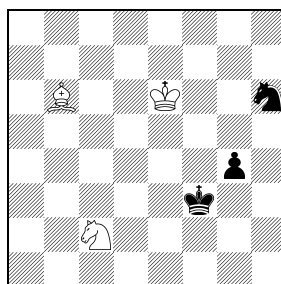
25 bílý remizuje 4+4

Stanislav Nosek
pochvalná zmínka

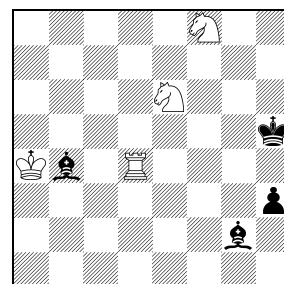
26 bílý remizuje 5+4

David Blundell
pochvalná zmínka

27 bílý vyhraje 3+3

Jaroslav Polášek
památce L. Pachmana

28 bílý vyhraje 4+4

Pochvalná zmínka – Stanislav Nosek, č. 55/2014

26 Po zajímavých tanečcích kolem osvobozujícího e5 bílý nakonec tento tah prosadí, ale do dámy uteče druhý pěšec. To už vypadá špatně, ale přesným rozestavením figur udrží bílý remizu s pěšcem na sedmé řadě. **1.Sd5+ Kc5 2.Sf8+ Kd4 3.Sg7+ Je5! 4.Sxe5+ Kc5 5.Sd6+! Kxd6 6.Sa8! 6.Sb7? Kc7. 6...c3 7.e5+ Kc5 8.Ke3 Kb4! 9.e6! 9.Se4? Ka3! 10.e6 c2 11.Sxc2 h1D. 9...Kb3 10.Se4! 10.e7? c2 11.e8D c1D+ 12.Kf2 Dg1+ 10...h1D 11.Sxh1 c2 12.Sd5+!** Přesné umístění kamenů, po 12.e7? c1D+ 13.Kd4 Da1+ 14.Kc5 Da3+ by černý vyhrál. **12...Kb2 13.e7** Nebo přehození tahů 13.Ke4. **13...c1D+ 14.Ke4 Dd2 15.Ke5!** remis.

Spec. pochvalná zmínka – David Blundell (Velká Británie), č. 42/2013

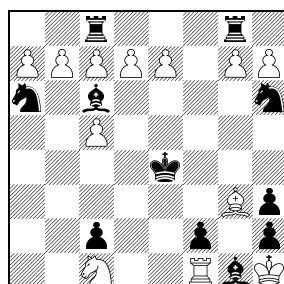
27 Pětikamenová pozice přináší nečekaně zajímavou hru, vhodnou do řešitelských soutěží. Námět nemůže být ovšem zcela původní; podobný měl například Bron 1929, Moravec 1964 i sám autor v Problemist 1992. **1.Se3 Jg8 1...g3 2.Sxh6 g2 3.Se3 Ke2 4.Sa7(b6,c5) Kf1 5.Je3+ Kg1 6.Jg4+ (6.Jf5+ Kh2 7.Jd4 g1J) 6...Kh1 7.Jf2+ Kh2 8.Sb8+ Kg1 9.Jh3+ Kh1 10.Sa7. 2.Kf7 Ke4!!** Velmi zajímavá dost špatně viditelná protihra. Po 2...Ke2 vyhraje normální 3.Sc5 Jh6+ 4.Kg6. **3.Sc1!** Ale ne 3.Sg5 g3 4.Kxg8 g2 5.Se3 Kd3. 3...g3 4.Je1 g2 5.Jxg2 Kf3 6.Jh4+ 6.Je1+ Ke2 7.Jg2 Kf3. 6...Kg4 7.Jg6 Kf5 8.Sd2! Jf6 9.Je7+ Ke5 10.Sc3+.

Spec. pochvalná zmínka – Jaroslav Polášek, článek 12/2014

28 Ukázka špičkové skladatelské techniky. Pachmanova pozice je dosažena osmi vesměs zajímavými polotahy při pouhých dvou braních. Finále je ovšem na vyšší vyznamenání příliš jednoduché. **1.Jf4+!** Pěšec je kupodivu tak silný, že nestačí ani brání černé figury 1.Kxb4 h2 2.Jg7+ Kg5 3.Jh7+ Kg6 4.Vg4+ Kxh7 5.Vh4+ Kxg7. **1...Kh6! 2.Jxh3** Bílý musí počítat s efektem dvou jezdců po 2.Kxb4? h2 3.Jxg2 h1D 4.Vh4+ Dxh4+ 5.Jxh4. Nestačí ani 2.Jxg2 hxg2 3.Vg4 Sxf8. **2...Se7!!** Skvělá protihra ve zdánlivě ztracené situaci. Chce vzít bílého jezdcu s výhodou až dalším tahem. **3.Jf2! 3.Jf4? Sc6+ 4.Kb3 Sxf8. 3...Sc6+! 3...Sxf8 4.Vh4+ Kg5 5.Vg4+. 4.Ka5 Sxf8** A jsme v pozici Ludka Pachmana: **5.Kb6 Se8 5...Sg2 6.Vh4+ Kg5 7.Vg4+ 6.Vd8 Sg7 7.Jg4+ 7.Vxe8? Sd4+. 7...Kg5 8.Vxe8 Kxg4 9.Vg8** nebo **8...Sd4+ 9.Klib Kxg4 10.Ve4+.**

Spec. pochvalná zmínka – Michail Zinar (Rusko), č. 56/2014

29 Mat na dlouhé diagonále, pat na e3, „pronásledování“ střelce slabými proměnami. To všechno už bylo a cíl studie je jediný – překonat šest proměn z klasického tasku Lommera z roku 1934. Lommer je ovšem bez duálu, takže přínos je poněkud sporný. **1.b8J!! 1.d8J? Sd5. 1...Jxb8 2.axb8J!** Nebo 2.cxb8J. Nejde 2.d8J? Ke3+ 3.Jxc6 Jxc6 4.hxg8D Vxg8 5.Sxh2 Jf5 6.Vxg1 fxxg1D+ 7.Sxg1+ Ke4. **2...Vxb8 3.cxb8J! Vxb8 4.d8J! Vxd8 5.exd8J! Sd5 6.g8S!** 6.g8D? Jf7 7.Dxf7 Ke3+ 8.Dxd5 pat. **6...Jxg8 7.hxg8S!**

29 bílý vyhraje 12+11

Ústí n. L. 31. 12. 2014, Emil Vlasák, mezinárodní rozhodčí

Námítky zašlete na adresu hlinkamichal55@gmail.com nebo Michal Hlinka, Heydukova 1, 040 01 Košice do 31. 5. 2015. Rozsudek v pgn i pdf naleznete na našem webu <http://www.sach.cz/index.php?p=studie>